

man see, at Testator, vel vidende, hvor vanskeligt det vilde være, i Tidens Længde at fikke sine velgjørende Diemed, i Stuningsbestemmelsen har foreffrevet, at Directionen aarlig skulde aflægge en Dplysning og et Regnskab om Stiftelsens Fremgang, „Andre til Exempel og Efterfølgelse“, som han udtrykker sig, men upaatvilelig med den Mening, at derved skulde komme en Garantie for, at hans Billie virkelig blev efterfulgt. Men man behøver blot at tage disse Aarsberetninger, for at see, hvorledes de i de første Aaringer udmærkede sig ved at være forfruede i en vidunderlig Grad, og hvorledes de lidt efter lidt, og navnlig siden Christian den Ottendes Thronbestigelse, da den bekjendte Fortolkning udkom om, at Begunstigelserne for Fæstene kun skulde gjælde de daværende Fæstere, svandt ind til en Tomhed og en Magerhed, der virkelig var ganske karakteristisk. Men under dette hele Tidsrum var Directionen beklædt af høitstaende og meget formaaende Mænd, som en Cancellipræsident, en Generaladjutant v. s. v., og Intet var at udrette for Bønderne, uagtet der af og til, nemlig ved afdøde Kong Frederik den Sjettes umiddelbare Mellemkomst, syntes at skulle indtræde en bedre Tid for dem. Man vil nu kunne sige: Domstolene have afgjort, at Fæstene ikke kunne tvinge den nærværende Direction ind paa den Bei, de formene at være den rette, men jeg maa tillade mig at troe, at en Undersøgelse fra Statens Side vel vilde kunne bringe det dertil, at Staten, ifølge sin Pligt imod Testator og Testators Billie, vil finde Anledning til at skride ind med Lov og ordne Forholdene. Det er min Tro og mit Haab, at Statsmagten vil komme dertil, men ialtsald foreligger der Kjendsgjerninger nok til at vise, at Fæstene have absolut Krav paa, at man ikke opgiver deres Ret, uden forinden at have undersøgt, om den da ogsaa virkelig skulde være uigjenkaldelig tabt. Jeg anbefaler derfor Forslaget til Fremme.

Olesen: Det vil være mig en Behagelighed ogsaa at kunne understøtte nærværende Forslag. Den ærede Forslagsstiller, Rigsdagsmanden for Maribo Amts 5te District (Sidenius) troer jeg har saa fuldstændig beviist, at der ved de nævnte Godfers Administration er

saa meget i Veien, eller for at bruge det samme Udtryk, som han citerede, at der er Ugler i Mosen, at det maaskee vil være overskødigt at tilføie Videre. Jeg skal, da jeg ikke kender Sagens specielle Omstændigheder saa nøie som den ærede Forslagsstiller, heller ikke sige videre, end at jeg dog kender dem saa meget, at jeg veed, at der eksisterer en, jeg kunde fristes til at sige, Forbittrelse paa de nævnte Godfer blandt Befolkningen mod Godsadministrationen, som maaskee søger sin Mage paa noget andet Sted heri Landet. Det vidner i ethvert Fald om, at Noget er forkeert. Er det Uret fra Befolkningens Side, saa er det jo godt, ja nødvendigt, kan jeg sige, at det bliver undersøgt, og den saaer at vide, at den har Uret, for at et bedre Forhold mellem Godsadministrationen og Befolkningen kan indtræde, og have de Ret, hvad jeg for mit Vedkommende tildeels troer, forsaavidt som jeg har kunnet see ind i Sagen, saa turde det ogsaa være den høie Tid, at det blev erkjendt, og at de fik den. Som sagt, jeg kan ikke andet end anbefale Sagen paa det Bedste.

Sørensen: Jeg har selv for flere Aar siden læst et af disse Fæstebreve, hvorom her er Tale, og det var mig ikke muligt at finde andet deri, end at vedkommende Fæstere havde en lovet Forsikkring om Arvefæste, ligesom jeg er vis paa, at enhver Læser uden videre vil finde dette, naar han seer dem. For nu altsaa, at Dplysning kan komme frem, kan jeg ikke andet end stemme for, at Sagen maa fremmes, thi alene Tilveiebringelsen af denne Dplysning er for Befolkningen saa vigtig, at Folkets Repræsentanter her ikke mere kunne slyde denne Bei, til at faae Sagen oplyst, fra sig.

Formanden: Hvis ingen flere begjære Ordet, ville Forhandlingerne være sluttede. (Ophold.) De ere sluttede.

Spørgsmaalet om det nu omhandlede Lovforslag skal nyde Fremme vil blive afgjort ved Navneoppraab, hvilket er begjært af følgende Medlemmer: Barfod, J. A. Hansen, Sidenius, Olesen, Hækkerup, Spandet, Tscherning, Schroll, Winther, Clausager, P. Knudsen og L. Schøler.

Bed den derpaa foretagne Afstemning blev